

Sygn. akt IX U 1259/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2019r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Łącka
Protokolant:	Monika Holona

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2019 r. w Rybniku

sprawy z odwołania P. K. (K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek odwołania P. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 2 sierpnia 2018r. Znak (...) - (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje P. K. do zwrotu nienależnie pobranej emerytury za okres od 17 maja 2017r do 31 sierpnia 2017r z odsetkami ustawowymi od dnia 3 sierpnia 2018r,
- oddala odwołanie w pozostałym zakresie,
- zasądza od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 180,00zł (sto osiemdziesiąt zł 00/100) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia

Sygn. akt IX U 1259/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2.08.2018r Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. zobowiązał P. K. do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 17.05.2017r do 28.02.2018r w kwocie 39.469,66 zł wraz z odsetkami za okres od 30.05.2017r do 2.08.2018r w kwocie 3.907,74zł – łącznie do zwrotu 43.377,40 zł. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony pobrał nienależnie emeryturę za okres od 17.05.2017r do 28.03.2018r.

Ubezpieczony odwołał się od tej decyzji i wniósł o jej zmianę poprzez stwierdzenie, że ubezpieczony nie ma obowiązku zwrotu świadczenia emerytalnego od 17.05.2017r do 28.02.2018r z odsetkami i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Podniósł, że emerytura została mu przyznana na podstawie wniosku, który złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w dniu (...). We wniosku w pkt 6 zostało zaznaczone, że pozostaje w stosunku pracy z podaniem pracodawcy. Zapis ten został przekreślony razem z nazwą pracodawcy i został zaznaczony kwadrat NIE. Przekreślenia nie dokonał ubezpieczony.

Zatem nie złożył on fałszywych zeznań czy fałszywych dokumentów i nie wprowadził świadomie w błąd organu rentowego.

Zatem świadczenie zostało przyznane wskutek błędu nie wywołanego zachowaniem ubezpieczonego określonym z art. 138 ust. 2 pkt 2 ustawy emerytalnej i bezzasadnie zobowiązano go do zwrotu świadczenia.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji. Wskazał, że mimo, że wniosek był wypełniony przez płatnika składek ubezpieczony własnoręcznie podpisał wniosek a zatem nie można się zgodzić ze stwierdzeniem, że nie odpowiada za treść wniosku.

Ponadto mógł wielokrotnie poprzez oświadczenie, że pozostaje w stosunku pracy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony P. K. od 16.12.2016r jako pracownik Spółki (...) SA w B. przebywał na urlopie górniczym. Od 11.01.2017r podjął pracę na podstawie umowy o pracę w (...) Spółka z o. o. w R. i wykonywał ją do 22.03.2018r (akta rentowe).

W dniu 7.04.2017r ubezpieczony po wezwaniu przez pracownika Spółki (...) Oddział w J. zgłosił się do pracownika A. S..

A. S. w dniu 4.04.2017r wypełniła wniosek ubezpieczonego o emeryturę w oparciu o dokumentację znajdującą się w aktach osobowych.

Wypełniła również informację dotyczącą okresów składkowych i nieskładkowych, którą podpisał ubezpieczony i w której nie naniesiono adnotacji o zatrudnieniu (...) Sp. z o. o.

Do wniosku było załączone świadectwo pracy ze Spółki (...) SA w B. stwierdzające ustanie zatrudnienia w dniu 5.04.2017r (akta rentowe).

Ubezpieczony nie poinformował A. S., że w trakcie urlopu podjął pracę u innego pracodawcy bo uznał, że nie ma to znaczenia gdyż przechodzi na emeryturę ze Spółki (...) i ona go o to nie pytała. Wziął podpisany wniosek o emeryturę wraz z dołączonym świadectwem pracy z 5.04.2017r, z zaświadczeniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniu oraz zestawem dokumentów absencji i tego samego dnia złożył je w organie rentowym. Osoba, która przyjmowała wniosek od niego nie miała żadnych uwag, nie kazała mu nanieść żadnych poprawek (zeznania ubezp. k. 28v akt sprawy).

Osobą, która przyjmowała od ubezpieczonego wniosek o emeryturę była starsza inspektor sali obsługi klienta. Nie dokonała ona na wniosku ubezpieczonego żadnych poprawek. Wniosek zeskanowała i odłożyła bo praktyką jest, że wnioski są odbierane z sali obsługi klienta dwa razy dziennie przez pracownika kancelarii a następnie rozdzielane na poszczególne wydziały (zeznania A. B. k. 41 akt spr.).

W zeskanowanym wniosku ubezpieczonego o emeryturę w aplikacji EPWD w pkt 5 wniosku zaznaczono, że ubezpieczony nie zamierza osiągać przychodów a w pkt 6 czy pozostaje w stosunku pracy zaznaczono kwadrat NIE a kwadrat z adnotacją TAK i Spółkę (...) przekreślono stawiając obok parafkę i datownik 7.04.2017r (k. 46-56 akt spr.).

W dniu 20.04.2017r D. S. zawiadomiła pracownika Spółki (...)S., że 5.04.2017r ubezpieczony nie ma wymaganego okresu pracy górniczej do przyznania emerytury i urlop górniczy należy przedłożyć do 16.05.2017r. A. S. przesłała do organu rentowego nowe świadectwo pracy stwierdzające, że ubezpieczony pozostawał w stosunku pracy do 16.05.2017r i pismo o anulowanie poprzedniego świadectwa pracy P. K. (zezn. św. D. S. k. 40v akt spr. i A.S. k. 27v-28 akt spr. i akta rentowe).

Decyzją z dnia 23.05.2017r organ rentowy przyznał ubezpieczonemu emeryturę od 17.05.2017r.

Decyzja zawierała w pkt VIII podpunkt 3 pouczenie, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Termin płatności emerytury ustalono 25 każdego miesiąca (akta ZUSu). Decyzję tą wysłano ubezpieczonemu dnia 29.05.2017r (k. 47 akt sprawy).

W dniu 7.09.2017r ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury i załączył zaświadczenie z dnia 6.09.2017r wydane przez (...) Spółka z o. o. w R. stwierdzające, że jest zatrudniony w tej spółce na podstawie umowy o pracę od 11.01.2017r do nadal.

Organ rentowy decyzją z dnia 13.09.2017r dokonał przeliczenia emerytury P. K..

Kolejne zaświadczenie o zatrudnieniu w (...) Spółka z o. o. w R. ubezpieczony złożył 18.12.2017r i organ rentowy dokonał decyzją z dnia 5.01.2018r ponownego przeliczenia świadczenia.

W dniu 23.05.2018r pracownik ZUSu zauważył brak rozwiązania w maju 2017r stosunku pracy i decyzją z dnia 8.07.2018r wstrzymano ubezpieczonemu wypłatę emerytury i pismem z dnia 4.07.2018r zawiadomiono ubezpieczonego, że zostanie w najbliższym terminie wydana decyzja o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń.

Sąd uznał za niewiarygodne zeznania A. S. i ubezpieczonego, że w chwili składania w organie rentowym wniosku o emeryturę zaznaczone było w pkt 6, że ubezpieczony pracuje w Spółce (...).

P. K. przyznał, że w organie rentowym pracownik przyjął mu wniosek bez uwag i poprawek. Ze skanu tego wniosku w aplikacji EPWD wynika, że w chwili składania go w ZUSu było już skreślenie adnotacji, że pracuje w Spółce (...).

Do wniosku było dołączone świadectwo pracy stwierdzające, że stosunek pracy ustal w dniu 5.04.2017r. Skoro wniosek przyjmował doświadczony pracownik organu rentowego bo A. B. ma 15-letnie doświadczenie zawodowe, to z pewnością gdyby we wniosku zaznaczono, że P. K. pracuje w Spółce (...), a ze świadectwa pracy wynikało by coś innego, z pewnością zwróciłaby się ona do ubezpieczonego o zmianę tej adnotacji.

Dla Sądu nieprzekonywujące są zeznania A. S., że przez pomyłkę mimo treści świadectwa pracy z dnia 5.04.2017r, w dniu 7.04.2017r naniósł adnotację, że pozostaje on w stosunku pracy w Spółce (...).

W oparciu o powyższe, Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje jedynie na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z art. 138 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 17.12.1998r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017, poz. 1383 ze zm) osoba, która nienależnie pobierała świadczenie, jest obowiązana do ich zwrotu, za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenie.

Zdaniem Sądu zebrane w sprawie dowody pozwalają stwierdzić, że ubezpieczony złożył w organie rentowym wniosek o emeryturę, w którym nie podał, że pozostaje w zatrudnieniu (...) Sp. z o. o.

Przed miejscem podpisu ubezpieczonego znajduje się pouczenie o odpowiedzialności karnej za składanie nieprawdziwych zeznań i oświadczenie, że dane podane we wniosku są zgodne z prawdą.

Jak stwierdził Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 9.03.2012r I UK 335/11 do podania prawdziwych danych we wniosku o emeryturę nie jest potrzebne żadne pouczenie.

Pytania we wniosku są proste i nie nastroczają żadnych trudności z ich zrozumieniem.

Jeżeli wniosek był wypełniony przez pracownika płatnika, P. K. przed jego podpisaniem, zważywszy na zawarte i wytłuszczone pouczenie o odpowiedzialności karnej za składanie nieprawdziwych zeznań, powinien wniosek przed złożeniem w organie rentowym przeczytać.

Z jego zeznań wynika, że przed A. S. i w konsekwencji we wniosku rentowym przemilczał zatrudnienie kontynuowane od 11.01.2017r, co należy uznać za świadome wprowadzenie w błąd.

Zauważyć też należy, że w decyzji przyznającej mu emeryturę w pkt IV i VIII pkt 3 jest zrozumiałe pouczenie w jakich sytuacjach emerytura podlega zawieszeniu i zwrotowi.

Powód jest osobą stosunkowo młodą i nie jest nieporadny i bez trudu mógł zrozumieć pouczenie oraz zawiadomić organ rentowy o swoim zatrudnieniu w (...) Spółka z o. o.

Okoliczność, że ubezpieczony nie czytał ani pouczeń we wniosku, czy też w decyzji, obciąża go, skoro wymóg pouczenia ma charakter formalny a umożliwiano mu zapoznanie się z pouczeniami.

Z drugiej strony zauważyć należy, że w dniu 6.09.2017r składając zaświadczenie pracodawcy wraz z wnioskiem o przeliczenie emerytury zawiadomił organ rentowy, że pozostaje w stosunku pracy od 11.01.2017r i organ rentowy powziął wówczas informację, że zachodzą przesłanki z art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do zawieszenia wypłaty emerytury.

Zatem przed terminem płatności świadczenia, tj. 25.09.2017r możliwe było wydanie decyzji zawieszającej wypłatę emerytury. Na skutek własnych zaniedbań czy też wadliwej organizacji pracy mimo posiadania od ubezpieczonego informacji o zatrudnieniu, nie wydano decyzji. Zdaniem Sądu od momentu złożenia powyższego zaświadczenia o zatrudnieniu w (...) Sp. z o. o. P. K. nie można przypisać złej woli i świadomego wprowadzania w błąd organu rentowego.

Dlatego też Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w pkt 1 wyroku.

Ponieważ ani przepis art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017, poz. 1718) ani przepis art. 138 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie określają w jakim terminie nienależne świadczenie winno być zwrócone, dłużnik według zasad prawa cywilnego winien spełnić świadczenie niezwłocznie po wezwaniu, czyli po doręczeniu decyzji ustalającej obowiązek zwrotu świadczenia jako nienależnie pobranego, w związku z tym odsetki nie mogą być naliczone jak w decyzji.

Pogląd taki Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 29.12.2016r III AUa 2389/15 i tutejszy też Sąd uznał, że odsetki są należne od 3.08.2018r.

Z przyczyn podanych wyżej Sąd w myśl art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie w pozostałej części jako niezasadne.

Wobec uwzględnienia odwołania w części Sąd na mocy art. 98 kpc orzekł o kosztach zastępstwa procesowego.

Sędzia: